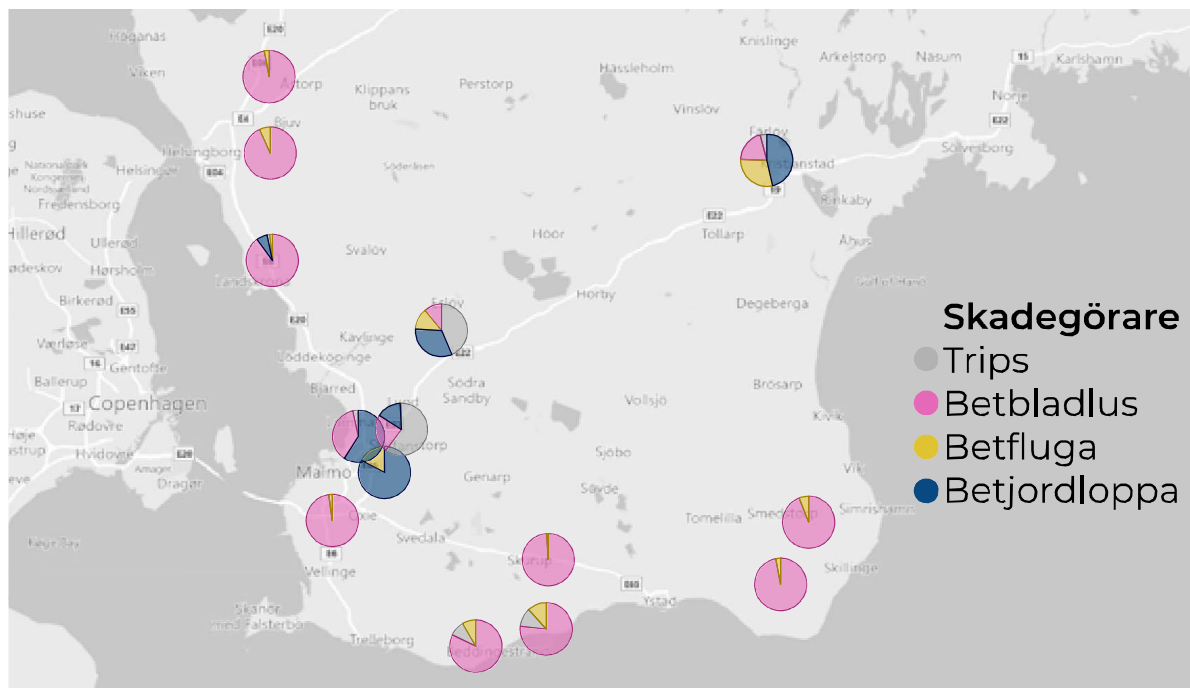

Insektsbevakning i betor 2025

Blådlössen dominerade. Många observationsrutor övervakades under en period av tio veckor. Blådlöss identifierades som det mest frekventa skadedjuret och återfanns i nästan samtliga rutor under 2025.

Under 2025 övervakades skadeinsekter i sockerbeter i Sverige. Trips och betjordloppa var vanliga, och veckorapporter publicerades för odlare i appen samt på sockerbeter.nu. Även nyttodjur noterades på fälten.

Sedan EU förbjöd användningen av neonicotinoider för betning av sockerbetsfrö mot skadedjur 2019 används istället pyretroiden Force 20 CS. Detta medel skyddar plantorna främst mot angrepp av underjordiska insekter under den tidiga uppkomsten, vilket ibland gör att det krävs ytterligare behandlingar för att minska skördeförluster till följd av skadedjur senare under säsongen.

Syftet med att övervaka insekter är att hålla koll på förekomsten av skadedjur och kunna varna om det finns behov av bekämpning.

Det är viktigt att bara behandla vid konstaterat behov för att spara kostnader och minska användningen av insektsmedel. Samtidigt vill man värna om nyttodjur genom att begränsa kemiska behandlingar till ett minimum. Resultaten från övervakningen ligger till grund för varningar och rekommendationer till odlare och rådgivare.

Hur övervakade vi 2025?

Mellan april och juli 2025 genomförde NBR veckovis skadedjursövervakning i sam-

arbete med Nordic Sugar Agricenter och Jordbruksverket. Undersökningen gällde 14 sockerbetsfält i Skåne, där samtliga var sådda mellan vecka 12 och 14 med Force 20 CS-behandlade frön av olika sorter. Observationsrutor (25 x 25 meter) användes och dessa rutor behandlades aldrig, oavsett om huvudfälten behandlades.

Uppgifter från denna övervakning publiceras löpande på Nordic Sugars webbplats tillsammans med veckovisa rekommendationer, och visas även i appen Sockerbeter. NBR registrerar dessutom internt data om naturliga fiender för att följa deras förekomst under säsongen.

Skador av trips. Dessa skador på hypokotylen kan försvaga plantan, öka risken för infektioner av andra mikroorganismer och i allvarliga fall leda till plantbortfall.

Trips och jordloppa

Trips och betjordloppa är normalt de första skadeinsekterna som angriper sockerbeter efter uppkomst, särskilt vid temperaturer över åtta plusgrader under de tidiga tillväxtstadierna i april (två hjärtblad).

De vanligaste skadorna av trips är sugskador på bladens undersida, vilket ger förtjockade och silvriga bladtytor. De allvarligaste skadorna orsakade av trips observerades dock på hypokotylen, dvs strax under

markytan. Samtidigt resulterade angrepp från betjordloppor i karakteristiska fönsterliknande gnag på bladen, vilket ofta ledde till kluvna och missbildade blad.

Betfluga

Betflugan övervintrar som puppa i marken. De vuxna individerna från den första generationen blev aktiva i maj 2025 och lade ägg över hela odlingsområdet.

Antalet lagda ägg är en central faktor för prognos av angrepp, eftersom larverna orsakar blåsmenor på sockerbetsplantan. En stor andel av äggen kan dock förbli inaktiva, till exempel kan regnstänk hindra deras utveckling. Den första generationen påverkar vanligen sockerbeterna mest, då angreppen kan minska plantornas tillväxt, men under 2025 överskreds inte skade-/bekämpningströskeln. Endast några procent av bladytan visade tecken på mineringsskador. En andra generation observerades i mitten av juni och en tredje i juli, båda med låg till måttlig angreppsnivå.

Betbladlöss. Denna art etablerar kolonier snabbt i fältet under gynnsamma förhållanden, ofta inom några dagar.

Bladlöss

Bladlöss i sockerbetsodlingar, främst betbladlöss och i mindre omfattning persikbladlusen, utgör en fortlöpande utmaning för sockerbetsproduktionen i Sverige. Under slutet av juni 2025 noterades en hög förekomst av betbladlöss, med stora kolonier som på flera platser överskred skade-/bekämpningströskeln. Persikbladlusen förekom mer sparsamt, men är känd som en effektiv vektor för virusgulsot (BMVYV och

Skadegörare	Tröskelvärde	Preparat	Max dosering	BBCH-stadium	Karens (dagar)
Trips	≥50 % av plantorna angripna före fyrbladsstadiet	Mavrik	2 × 0,2 l/ha	11-14	-
Jordloppa	≥50 % av plantorna angripna före fyrbladsstadiet	-	-	14	-
Betfluga	50 % av plantorna har ägg med begynnande minering	Carnadine	0,25 l/ha	20-49	-
Svart betbladlus	20 löss/planta eller ≥40-50 % plantor med minst 10 löss/planta	Teppeki	140 g/ha	16-49	60
Persikbladlus	En lus per fyra plantor	Carnadine	0,25 l/ha	20-49	-
Fröbehandling	-	Force	-	-	-

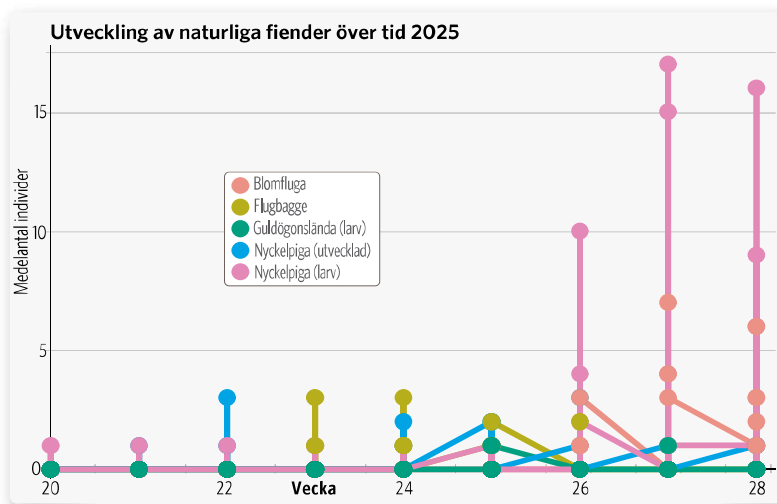
BYV). I början av juli observerades endast små populationer av persikblidlöss i vissa fält. Övervakning av symptom på virusgulsot kommer att genomföras under september.

Tröskelvärden avgörande

För odlingsäsongen 2025 har vi följt tydliga tröskelvärden för insatser mot skadeinsekter i sockerbetsfält. Dessa tröskelvärden har varit avgörande för att beslut om åtgärder endast ska vidtas när risken för skador på grödan motiverar det.

Nyttodjur i sockerbetor

Etablering av sockerbetor tidigt i april innebär att antalet nyttodjur är lågt under de första veckorna efter uppkomst, samtidigt som trips och jordloppor kan förekomma. Först från mitten av juni, då populationerna av betbladlöss ökar, börjar de första nyttodjuren synas –

Säsongsmässig förekomst av naturliga fiender. En större mängd nyckelpigor och blomflugor observeras under maj och juni.

framför allt nyckelpigor (larver och vuxna), blomflugelarver, flugbaggar och larver av guldögonsländor.

Våra observationer visar att nyckelpigor och blomflugelarver är de mest effektiva rovdjuren mot bladlöss. I mindre omfattning har vi sett parasitering av bladlöss samt predation på

betflugans ägg. Sammansättningen av nyttodjur varierar mellan fälten, sannolikt påverkad av strukturen på det omgivande landskapet.

Belen Cotes
NBR Nordic Beet Research

Slipp dra i betdukarna i vinter!

Vi fixar det snabbt och enkelt med rätt maskiner

Täcker med
TopTex-
dukar

Göransson Agro AB
Hör gärna av dig!
Ring eller sms:a till 0708-338649.
carl.goransson.lantbruk@gmail.com
Carl Göransson | utgår från Kristianstad.